

Yleiset lähisuhdeväkivallan merkit lapsilla

Tietosivu

Lisätietoa lähisuhdeväkivallan vaikutuksista lapsiin on saatavilla [täältä](#).

Huomaathan, että **jokin näistä merkeistä tai jopa kaikki voivat puuttua**, ja toisaalta samat merkit voivat viitata muihin asioihin. Ne ovat kuitenkin aina varoitusmerkkejä ja syy kiinnittää asiaan huomiota, ja ne voivat viitata menneisyyteen, johon on liittynyt lähisuhdeväkivaltaa.

“Jos lapsen lääkäriä tarkoituksella vaihdetaan jatkuvasti, taustalla voi olla lähisuhdeväkivaltaa. Tämä voi johtaa siihen, ettei lapseen tai nuoreen kohdistuvaa väkivaltaa havaita ajoissa.”⁽¹⁾

Lähisuhdeväkivallalle altistuneilla lapsilla on kohonnut riski joutua itse pahoinpitelyn ja/tai laiminlyönnin uhriksi, ja heillä on myös kohonnut riski saada pitkäaikaisia terveys-, käyttäytymis-, psykologisia ja sosiaalisia ongelmia. Lapsuusajan haitalliset kokemukset (ACE) vaikuttavat koko elämän ajan.⁽²⁾

Huomaathan, että seuraavat luettelot eivät ole tyhjentäviä, vaan niissä on vain osa mahdollisista vaikutuksista / lähisuhdeväkivallan merkeistä.

Mahdolliset lähisuhdeväkivallan merkit

- Hidas painonnousu (vauvoilla)
- Havaittavat tutkimuslöydökset tai muut laiminlyönnin merkit
- Puuttuva tai riittämätön hoito sairaustapauksissa
- Lapsen hoitamattomuus (esim. hampaita ei pestä säännöllisesti)
- Lapsen huono ravitsemustila tai huomattava ylipaino
- Ei-säänmukainen vaatetus lapsella
- Syömiseen tai uneen liittyvät vaikeudet
- Fyysiset vaivat
- Syömishäiriöt (mukaan lukien imetysongelmat)

Mahdolliset lähisuhdeväkivallan psykologiset merkit

- Aggressiivinen käyttäytyminen ja kielenkäyttö, tappelut ikätoverien kanssa
- Passiivisuus, alistuneisuus
- Hermostuneisuus ja vetäytyminen
- Vaikeus sopeutua muutoksiin
- Pikkulasten taantuva käyttäytyminen
- Puheenkehityksen häiriöt
- Psykosomaattiset sairaudet
- Levottomuus ja keskittymisvaikeudet
- Riippuvainen, surullinen tai salaileva käyttäytyminen
- Yökastelu
- Pahan olon purkaminen muihin, esimerkiksi eläinten kaltoinkohtelu
- Koulumenestyksen huomattava heikkeneminen
- Selittämättömät poissaolot koulusta
- Ylisuojelevuus tai pelko olla erossa vanhemmista
- Varastaminen ja sosiaalinen eristyneisyys

Erilaisista kulttuuritaustoista olevat yksilöt voivat ilmaista oireitaan eri tavoin.

Ammattilaisen on tiedostettava oma näkökulmansa, ennakkoluulonsa ja stereotypiansa mahdollisen uhrin kanssa kommunikoidessaan, sillä nämä tekijät voivat vaikuttaa oireiden arviointiin.

Lisätietoja on [Moduulissa 8.](#)

- Seksuaalisesti loukkaava käyttäytyminen
- Arvottomuudentunne
- Ailahtelevuus
- Henkilökohtaisten rajojen puute
- Masennus, ahdistus ja/tai itsemurhayritykset

Varoitusmerkit, joihin tulee reagoida:⁽³⁾

- Mustelmat ovat huolenaihe vauvoilla, jotka eivät vielä liiku itse.
- Mustelma sukuelinten alueella on huolenaihe kaikenikäisillä lapsilla.
- Mustelmat korvien, kaulan, niskan, pohkeiden tai rintakehän ja vatsan alueella on huolen- ja epäilyksenaihe kaikenikäisillä lapsilla, jos lääketieteellistä perustelua niille ei ole.
- Mustelma pakaroiden alueella on hyvin harvinainen kaikilla lapsilla.

Kaltoinkohdelluilla lapsilla on usein kolme tai useampia mustelmia, ja niitä on eri puolilla kehoa.

Mahdolliset vammat lähisuhdeväkivallassa⁽³⁾

- Kuvattu historia ei sovi yhteen vammojen kanssa.
- Epätavalliset vammat, esim.
 - Kaikenlaiset vakavat vammat
 - Usein toistuvat murtumat
 - Ulkonäöltään poikkeavat vammat (esim. säännöllisen muotoiset vammat, kuten puremisjäljet)
 - Vammat epätavallisissa paikoissa tai piilossa (kuten huulissa, hampaissa, suussa, silmäluomissa, korvaledissä, pakaroissa, sukuelimissä, sormenpäissä jne.)
 - Hoitamatta jääneet (vanhat) vammat
 - Selittämättömät vammat lapsilla, jotka eivät vielä liiku itse
 - Lapsen ikään suhteutettuna epätavanomaiset vammat; terveillä lapsilla ja vauvoilla ei ole mustelmia. Jopa pienet, lääketieteellisesti merkityksettömät, mustelmat viittaavat lapsen epäasialliseen käsittelyyn.

Huom.! Vakaviin sisäisiin vammoihin (esim. murtumiin) ei aina liity lainkaan ulkoisia vammoja. Vauvan ravistelu on hengenvaarallista – se ei myöskään jätä ulospäin näkyviä jälkiä.

Lisätietoa
lähisuhdeväkivallan
merkeistä on
[Moduulissa 2.](#)

Hoitajien tai vanhempien käyttäytymiseen liittyvät mahdolliset merkit⁽³⁾

- Vanhempien mielenterveyshäiriöt ja -ongelmat
- Vanhemmuuden haasteet (esim. aggressiivisuus, väkivallan mahdollisuus, rikollisuus, kouluttamattomuus, parisuhdeongelmat)
- Perheen psykososiaaliset stressitekijät (esim. köyhyys, työttömyys, teinivanhemmuus ja/tai yksinhuoltajuus, kielellinen eristyneisyys, monikkoraskaus, lasten kehitysviivästymä)
- Päihteiden käyttö (aineesta riippumatta) ja vanhempien muu riippuvuusikäyttäytyminen (esim. rahapeli-, seksi- ja ostosriippuvuus)
- Vanhempien kyvyttömyys tulkita oikein vauvan tai lapsen viestejä ja reagoida niihin, kyvyttömyys vastata vastasyntyneen, vauvan tai lapsen tarpeisiin, vastasyntyneeseen, vauvaan tai lapseen kohdistuvan kiintymyssuhteen puutteet
- Vanhempien puutteellinen yhteistyö tai terapian laiminlyöminen:
 - suositusten noudattamatta jättäminen, pitkäaikaissairaalan lapsen riittämätön hoito
 - lapsen (säännöllisen) lääkityksen laiminlyöminen, lapsen ajanvarauskäynnin laiminlyöminen
 - sairauden tai vamman jälkeisen (seuranta)käynnin laiminlyöminen, toistuvat perusteettomat poissaolot hoitoon liittyviltä käynneiltä, hoitoon liittyvien ajanvarausten toistuva peruuttaminen

Lisätietoa

Lisätietoa aiheesta löydät [täältä](#).

⁽¹⁾ www.aerzteblatt.de, 13. June 2021

⁽²⁾ Jonathan Thackeray, Nina Livingston, Maya I. Ragavan, Judy Schaechter, Eric Sigel, COUNCIL ON CHILD ABUSE AND NEGLECT, COUNCIL ON INJURY, VIOLENCE, AND POISON PREVENTION; Intimate Partner Violence: Role of the Pediatrician. *Pediatrics* July 2023; 152

⁽³⁾ Notfall- und Informationskoffer: Kinderschutz in der Arztpraxis und Notaufnahme, Institut für Qualität im Gesundheitswesen Nordrhein